

نقش سرمایه اجتماعی در مدیریت مردم محور بحران کم آبی کشور

The dimensions of the position of social capital in people-based management of water crisis

^۱ هانیه یازرلو*

۱- دانشجوی دکترای رشته جغرافیا و برنامه ریزی شهری h.yazarloo86@gmail.com

چکیده

مشارکت مردم در مدیریت در کشورها متفاوت بوده و بستگی به سرمایه اجتماعی در این زمینه دارد. علیرغم کمبود سرانه آبی یک ژاپنی نسبت به یک ایرانی، ژاپن بیشترین توفیق در این مقوله را دارد. در مقایسه با ژاپن، ایران با چالشهای زیادی در زمینه سرمایه اجتماعی در مدیریت بحران بویژه در مقوله بحران کم آبی دارد. بدون تقویت سرمایه اجتماعی توفیق زیادی در مدیریت بحران آب بویژه در حوزه مصرف حاصل نخواهد شد و ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و امنیتی جایگاه سرمایه اجتماعی کشور در این مقاله مورد بررسی قرار گرفته و عوامل موثر مربوطه تجزیه و تحلیل شده است. با یک ارزیابی کیفی در مورد شناخت، درک مشترک و اعتماد مردم در مقوله کم آبی و بحران آن، راهکارهای تقویت سرمایه اجتماعی در مدیریت بحران آب ارائه گردیده است. نتایج نشان میدهد عدم درک واحد از مسئله بحران آب بین نهادهای مسئول و مدیریت های آنها از یکطرف و عدم باور مردم به مسئله، ریشه های اصلی گسترش این بحران بوده و راهکار اساسی برقراری یک ارتباط مناسب بین نهادهای مسئولین و مردم بر اساس یک بستر فرهنگی اعتمادزا و باور آفرین برای افزایش سرمایه اجتماعی در مدیریت بحران آب می باشد.

واژه های کلیدی: سرمایه اجتماعی، مدیریت بحران، مدیریت مردم محور، بحران آب.

۱- مقدمه

کشور ایران با این که ۱/۱ درصد از مساحت کل خشکی جهان را به خود اختصاص داده است، فقط ۰/۳۴ درصد از آب های موجود در کل خشکی جهان را در اختیار دارد. مجموع بارندگی سالیانه در ایران حدود ۴۰۰ میلیارد متر مکعب است که ۲۸۴ میلیارد متر مکعب آن به طور مستقیم تبخیر می شود و تنها بخش کمی از آن به صورت آب های سطحی و آب های زیر زمینی تأمین کننده منابع آبی کشور است. در حال حاضر مجموع کل آب در دسترس کشور ۹۰ میلیارد متر مکعب می باشد.